

Yttrande över delbetänkandet Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret (SOU 2020:23)

Synpunkter

Region Kalmar län bedömer remissen väldigt omfattande, detaljrik och högst relevant. Följande synpunkter är särskilt viktigt att betona i remissen:

- För att underlätta beredskapsplaneringen och för att tydliggöra för allmänheten vad den kan förvänta sig av hälso- och sjukvården, även då den är utsatt för extrem belastning, behöver det anges vilken hälso- och sjukvård som ska kunna utföras även i händelse av fredstida kriser eller vid krig. Detta måste gälla nationellt och ska inte bedömas olika i olika regioner. Detta ligger i linje med en förväntad jämlik vård.
- Vid kris, höjd beredskap och krig kommer alla delar av vårdkedjan överlag att behöva göra betydligt mer än man gör i vardagen. Regionernas krigsorganisation bör omfatta hela vårdkedjan från prehospitalet vård till högspecialiserad vård samt primärvård och tandvård. I krigsorganisationen ska därför de funktioner och aktiviteter finnas som krävs för att regionen ska upprätthålla den av statsmakterna angivna förmågan i planeringsinriktningarna. Samverkan mellan regioner och kommuner är särskilt viktiga.
- Socialstyrelsen anger att sjukvården i höjd beredskap och krig, ska kunna dubblera antalet fysiska vårdplatser jämfört med ett normalläge i fredstid, med en bemanning som är möjlig under sådana förhållanden. En dubbling skulle kunna medföra att annat, felaktigt, prioriteras ned. Bättre att styra mot att respektive region ska kunna omhänderta x antal traumaskadade och x antal övriga.
- Det finns betydande vinster med att på nationell nivå samordna vissa strategiska försörjningsrelaterade frågor i stället för att aktörer i olika sektorer i samhället skapar separata lösningar för detta. Region Kalmar län ser positivt på att utredningen anser att regeringen bör överväga om en sammanhållande funktion för samhällets försörjningsberedskap bör inrättas. Förväntningarna måste vara tydliga om hur försörjningsansvaret ser ut gällande omsättningslager och vilken beredskap som ska finnas såväl regionalt som nationellt.

- Kunskapen i katastrofmedicin har minskat under senare år. I kombination med den ökade specialiseringen inom sjukvården har det medfört att det på många håll saknas personal med generella kunskaper att hantera stora skadefall utanför sitt eget specialområde. Att hälso- och sjukvårdspersonal har grundläggande kunskaper i katastrofmedicin är en förutsättning för en fungerande krisberedskap och för befolkningens säkerhet och trygghet i krig.
- Det behövs nationellt stöd i form av vägledningar som tydligt pekar på vad som är skyddsvärt och vilka minimikrav som ska gälla på hälso- och sjukvården. Detta stärker även informations- och driftsäkerheten i vardagen.
- Region Kalmar län saknar diskussionen om att även biogasproducenter ska anses som samhällsviktig verksamhet. Då offentliga aktörer i Sverige idag går mot fossilfria transporter måste även biogasproducenter med flera klassas som samhällsviktig verksamhet. Det är även en förutsättning för omställning av ambulansfordon. Kollektivtrafiken är avgörande för samhällets funktionalitet och vid höjd beredskap skulle fordonen utgöra en viktig resurs för storskalig evakuering och kunna anpassas för sjuktransporter.
- De två separata överenskommelserna om regionernas arbete med civilt försvar medför praktiska och administrativa problem och bör sammanföras till en samlad flerårig överenskommelse.
- Alla åtgärder som behöver planeras och genomförs för att skapa en robust hälso- och sjukvård i kris och krig, från såväl kompetenshöjande åtgärder som investeringar i infrastruktur och utformning av lokaler och lager, kräver omfattande ekonomiska resurser. En omställning kräver därför tydliga och långsiktiga ekonomiska stöd för att realiseras i såväl region som kommun.